

College van burgemeester en wethouders van Gouda en de leden van de gemeenteraad
Afdeling Ruimtelijk Beleid en Advies
Burgemeester Jamesplein 1
2803 PG Gouda

Gouda, vrijdag 19 januari 2024

Betreft: zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan 'GOUDasfalt'
Afzender: initiatiefnemers, medewerkers en sympathisanten GOUDasfalt

Per email verstuurd aan sander.vanschagen@gouda.nl en goudasfalt@gouda.nl

Geachte Raadsleden,

Bij deze maken wij onze zienswijze kenbaar op het ontwerp-bestemmingsplan 'GOUDasfalt'.

INLEIDING

Wij zijn een groep initiatiefnemers en medewerkers van GOUDasfalt, actief betrokken bij dit project sinds 2015. Ons doel was en is dit terrein te transformeren tot de levendige stadsoever van Gouda. Met het oog daarop zetten wij ons onbezoldigd in. Om te organiseren, ontwikkelen, onderzoeken, experimenteren en innoveren, bouwen, restaureren en conserveren (bijvoorbeeld de iconische Lange Arm), regelen, onderhouden, vergroenen, verduurzamen, crowdfunden. Om de pont te varen, maatschappelijke instellingen te begeleiden, communicatie en marketing uit te voeren en nog veel meer. Dit doen wij met passie en hart voor Gouda. Het totale GOUDasfaltteam bestaat uit circa 150 zeer enthousiaste vrijwilligers uit de stad en omgeving.

Onze zienswijze is op diverse onderdelen van uw ontwerp-bestemmingsplan gericht. Volgens uw aankondiging is het ontwerp-bestemmingsplan bedoeld voor het mogelijk maken van een maatschappelijke functie en lichte bedrijvigheid. Wij vinden dit een veel te smalle definitie in vergelijking met het brede palet aan functies dat het terrein inmiddels heeft.

De afgelopen maanden hebben wij samen met het bestuur van de stichting GOUDasfalt veelvuldig overleg gehad over het ontwerp-bestemmingsplan. Wij hebben meegemaakt hoe het proces met gemeente naar het voorliggende ontwerp is verlopen. Dit ontwerp doet geen recht aan al het innovatieve voorwerk dat vanaf 2016 samen met uw betrokken ambtenaren is verricht. Daarover hieronder meer. Ook zijn veel reacties die het bestuur van de stichting GOUDasfalt de afgelopen periode aan de gemeente Gouda heeft doorgegeven, niet verwerkt in het product dat nu ter inzage ligt.

ONZE ZIENSWIJZE

Naam bestemmingsplan

GOUDasfalt is geen geschikte naam voor een bestemmingsplan. Het is een stichtingsnaam en exploitatienaam, geen straatnaam of stadsdeel. Het lijkt ons beter het plan met een geografische naam aan te duiden.

Type bestemmingsplan

Samen met een enthousiaste groep Goudse gemeenteambtenaren hebben wij jarenlang gewerkt om voor GOUDasfalt een 'omgevingswet-proof' juridisch plan te maken. GOUDasfalt was daarmee een pionier voor het werken langs de lijnen van deze nieuwe wet, die nu net van kracht is geworden. Onze innovatieve werkwijze werd landelijk geroemd en wij werden her en der bij bijeenkomsten uitgenodigd om hier over te vertellen.

De eerste stap in dat proces was het aanmelden van GOUDasfalt voor de Crisis- en Herstelwet. GOUDasfalt is in 2019 in de 16e tranche opgenomen - als bijlage 135. Hierdoor kregen we de mogelijkheid om te experimenteren met een brede reikwijdte van het bestemmingsplan, dat daarmee al min of meer het karakter van een omgevingsplan zou krijgen. We hebben tot 1 januari 2026 de gelegenheid om gebruik te maken van deze bevoegdheid, mits het ontwerp vóór de inwerkingtreding van Omgevingswet (dit is 1 januari 2024) ter inzage ligt. Aan die eis is nu formeel voldaan met het ontwerp dat nu ter inzage ligt. Dat is positief. Het voorliggende plan geeft echter volgens ons geen invulling aan de innovatieve planologische mogelijkheden die we in het kader van de Crisis- en Herstelwet hebben gekregen. In dat kader hebben wij als GOUDasfalt altijd toegewerkt naar een flexibel bestemmingsplan, waarin functies, bouwvlakken en hoeveelheden niet tot in detail zijn vastgelegd, maar waarin we door middel van bijvoorbeeld zonering, bebouwingspercentages, maximale bouwhoogten de randvoorwaarden beschrijven waarbinnen we het terrein geleidelijk aan willen ontwikkelen.

Het plan dat nu ter inzage ligt heeft deze flexibiliteit niet. Het is een consoliderend plan geworden, met precieze functies, m² en 'exacte' bouwvlakken. Daarmee kan GOUDasfalt niet uit de voeten. Ook doet het plan in deze gedaante geen recht aan alles wat er in de afgelopen jaren is gerealiseerd en voorbereid.

➔ Wij kunnen niet instemmen met dit ontwerp-bestemmingsplan. Het geeft te weinig ruimte voor de toekomst van deze organisch groeiende broedplaats, die vele functies heeft voor de Goudse bevolking en omgeving. Wij verzoeken u de samenwerking tussen GOUDasfalt en gemeente weer op te pakken om in gezamenlijkheid te komen tot een plan met verbrede reikwijdte. We hebben daarvoor nog tijd tot 1 januari 2026. Laten we deze tijd goed gebruiken.

Samenwerkingsovereenkomst 2016 GOUDasfalt <> gemeente Gouda

In februari 2016 hebben het toenmalige bestuur van GOUDasfalt en de verantwoordelijke wethouder van gemeente Gouda een samenwerkingsovereenkomst ondertekend.

In deze overeenkomst wordt expliciet gesproken over het innovatieve karakter van de culturele broedplaats. In de overeenkomst is ook vastgelegd dat GOUDasfalt zelf de ontheffing gaat regelen om - in afwijking van het op dat moment geldende bestemmingsplan - een tijdelijke ontheffing te krijgen voor de gewenste functies en ruimtelijke ontwikkelingen in de eerste jaren (zie Bidbook 2.0, u aangeboden in december 2015). Een tijdelijke ontheffing was nodig om snel te komen tot de door de gemeenteraad gewenste sluitende businesscase voor de exploitatie van het terrein door de stichting GOUDasfalt. De gevraagde ontheffing is is vervolgens verleend voor 5 jaar en gold tot februari 2022.

De samenwerkingsovereenkomst bevatte ook de afspraak dat GOUDasfalt zelf een participatieproces zou organiseren met de stad, bewoners en omwonenden om het toekomstige bestemmingsplan mede vorm te geven. Dat hebben we ook daadwerkelijk gedaan, in samenspraak met uw ambtenaren.

Voor de uitvoering daarvan hebben we twee keer subsidie gekregen van het Stimuleringsfonds voor Creatieve Industrie. Daarmee organiseerden we twee series Stadslabs: Bestemmen met Burgers en Next Level (samen met stedenbouwkundig bureau OD 205). Van de uitkomsten is een gedegen verslag gemaakt. Bij deze trajecten was de gemeente Gouda nadrukkelijk betrokken. Het eindresultaat van Next Level bestaat onder andere uit een serie kaarten die de basis zou vormen voor het toekomstige bestemmingsplan met verbrede reikwijdte.

Dit gehele proces is beschreven in het Ambitiedocument dat door uw college (dd. 12 december 2019) en raad is besproken en akkoord bevonden.

Het verbaast ons dan ook zeer dat het voorliggende plan niet voldoet aan uw eigen besluitvorming en dat het op het gebied van zorgvuldig proces, innovatieve inhoud en flexibele planologie alle ingrediënten mist die door GOUDasfalt zijn aangereikt.

➔ Wij kunnen, ook met het oog op de uitkomsten van het zorgvuldige participatieproces, niet instemmen met de inhoud van het ontwerp-bestemmingsplan. Wij verzoeken u het bestemmingsplan af te keuren en een nieuw plan op te stellen, volgens de uitgangspunten zoals die met u zijn afgesproken en verwoord in de diverse hierboven genoemde documenten.

Maatschappelijke waarden

GOUDasfalt wil bijdragen aan maatschappelijke waarden. Dit is van meet af aan de visie van de initiatiefnemers geweest en dit ligt ook vast in Bidbook 2.0. Aan deze visie hebben wij de afgelopen jaren al zoveel mogelijk invulling gegeven op het terrein. Om u een indruk te geven:

- We organiseren educatieve projecten met de Brede School.
- Leerlingen van praktijkschool Segment hebben wekelijks praktijkles op het terrein
- Cliënten van Kwintes en ASVZ hebben hun dagbestedingen en een onderkomen op het terrein.
- Statushouders zijn actief als schipper of maatje op de pont, in de Warmoezerij en op andere plekken en klussen.
- 150 vrijwilligers doen alle typen werkzaamheden en halen daar zingeving, werkervaring en contacten uit; zo dragen we ook bij aan kansengelijkheid en aan het welzijn van mensen die eenzaam, ziek of kwetsbaar zijn.
- Het terrein biedt onderdak aan begrafenissen en trouwerijen, culturele voorstellingen en kunstmanifestaties.
- De Lange Arm, icoon van het Goudse industriële erfgoed, is gerestaureerd en geconserveerd.
- Het terrein is decor voor fotoshoots, videoclips en andere audiovisuele producties.
- Bijzondere ambachten, innovatieve ondernemers en kunstenaars hebben hier hun werkplek.
- Projecten voor vergroening en verduurzaming en het vergroten van de biodiversiteit zijn opgezet en gerealiseerd, waaronder de Warmoezerij, waar biologische groente wordt verbouwd.
- Er is een gratis toegankelijk stadsstrand gerealiseerd waar het in de zomer heerlijk toeven is.
- We leveren energie op met een zelfgebouwd zonnedak met 400 panelen, gefinancierd door tientallen obligatiehouders uit stad en (wijde) omgeving.
- Er wordt wekelijks door honderden mensen gesport en yoga beoefend.
- In het kader van NL Doet wordt de hele de stad betrokken.
- Met het succesvolle biosaneringsproject Plantenkracht dringen we de bodemvervuiling terug.
- Het terrein biedt ruimte voor bijeenkomsten, evenementen en festivals voor allerlei doelgroepen waar elders in de stad geen plek voor is.
- We delen informatie over een belangrijk deel van de Goudse (industriële) geschiedenis van Gouda.

Deze lijst is lang, maar nog altijd niet volledig. Ook de hierboven beschreven participatieve manier waarop we het bestemmingsplan hebben voorbereid heeft maatschappelijke waarde, getuige de belangstelling en waardering daarvoor die wij ontvingen van broedplaatsen en gemeenten uit het hele land. Men komt graag op bezoek om van onze ervaringen te leren.

In het document 'Gouda ligt goed' (in het kader van het omgevingsplan Gouda, omgevingsvisie 2019-2030) staat GOUDasfalt echter op de kaart botweg aangegeven als festivalterrein. Dat doet geen recht aan al die verschillende maatschappelijke initiatieven die waarde toevoegen aan de Goudse samenleving en bijdragen aan de leefbaarheid en kwaliteit van de stad, haar diverse bevolking en de ruime omgeving.

➔ **Wij zijn het niet eens met het ontwerp-bestemmingsplan, omdat het is opgesteld als een regulier plan, alsof GOUDasfalt een projectontwikkelaar is of andere initiatiefnemer die niet teveel ruimte mag krijgen. De maatschappelijke waarde die GOUDasfalt genereert en vertegenwoordigt en het belang van de plek voor de stad worden niet als uitgangspunt genomen voor het ontwerp. Daarmee doet het bestemmingsplan niet alleen de stichting en de vele vrijwilligers tekort, maar de hele stad, haar bevolking en haar omgeving.**

Toelichting

De Toelichting op dit bestemmingsplan liet lang op zich wachten. Pas bij de terinzagelegging op 11 december 2023 werd voor het eerst een versie met ons gedeeld.

De Toelichting bij een bestemmingsplan vormt, samen met de plankaart en de regels, de basis voor het plan. Daaruit moet af te lezen zijn wat de uitgangspunten voor het plan zijn, de gewenste toekomstvisie, de relaties met diverse beleidsstukken op lokaal, provinciaal en landelijk niveau. Wat de wensen, randvoorwaarden of beperkingen zijn.

De Toelichting zoals die ter inzage ligt, voldoet geenszins aan de eisen. Het stuk is onvolledig en zeer onzorgvuldig opgesteld. Voor het beschrijven van de huidige situatie is gebruik gemaakt van onze ontheffing uit 2019. De opsomming van aanwezige bedrijven en de staat van het terrein klopt dan ook totaal niet meer met de situatie anno 2023. Het lijkt erop dat de opstellers zelfs niet op het terrein aanwezig zijn geweest, anders hadden ze dit zelf kunnen zien.

Wij constateren ook dat veel vigerend beleid en relevante visies niet in de Toelichting zijn opgenomen. Zo heeft GOUDasfalt bij de start in 2016 rekening gehouden met de gebiedsvisie Hollandsche IJssel 2020. Daarin zijn aspecten opgenomen zoals:

- Ontwikkelen recreatieve vaarroutes.
- Behouden en ontwikkelen aanlegplaatsen.
- Ontwikkelen recreatieve oeververbinding tussen stad en Krimpenerwaard.
- Ontwikkelen van groene buffer tussen oevers en rivier.
- Ontwikkelen van een recreatieve verblijfsplek.

Allemaal zaken waar GOUDasfalt de afgelopen jaren in de planvorming en in de uitvoering aandacht aan heeft gegeven. De relatie met deze gebiedsvisie wordt in de Toelichting echter niet gelegd.

Ook de stedelijke context ontbreekt. De Toelichting refereert niet aan de Omgevingsvisie Gouda en wat de bijzondere locatie van GOUDasfalt bijdraagt en kan bijdragen aan de daarin genoemde Goudse opgaven, waaronder:

- Doorgeven historie Gouda.
- Duurzame stedelijke ontwikkeling.
- Prettig woon- en leefklimaat bevorderen.
- Gezondheid stimuleren.
- Sterke economie en regionale positie behouden.

Ook belangrijke omgevingsfactoren blijven in de Toelichting ongenoemd. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de molenbiotoop van molen 't Slot en de zonering van de chemische industrie van Cargill, die beperkend zijn voor de ontwikkeling van GOUDasfalt en waarin het bestemmingsplan dus heel precies moet zijn.

Storend is ook dat zonder enig overleg met het stichtingsbestuur GOUDasfalt in de Toelichting genoemd wordt als een prima overlooplocatie voor parkeerproblemen in de binnenstad. Inderdaad stelt GOUDasfalt het terrein voor Gouda bij Kaarslicht hiervoor beschikbaar. We maken er dankzij onze vrijwilligers zelfs een feestje van om bij ons te parkeren. Maar verder draagt deze functie zeker niet bij aan de levendige stadsoever die wij ontwikkelen conform de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente. Wij beschouwen parkeren dan ook niet als structurele functie van het terrein.

Het gaat voor nu te ver om volledig te zijn in de opsomming van alle ontbrekende beleidsstukken (ook op bovenlokaal niveau) en de ontbrekende conclusies voor het gewenste toekomstbeeld en de vitale ontwikkelmogelijkheden voor GOUDasfalt. De hiaten in de Toelichting zijn legio.

→ Wij gaan niet akkoord met de inhoud van de Toelichting omdat deze niet accuraat en evenmin volledig is. Wij stellen voor om als gemeente en GOUDasfalt om te beginnen gezamenlijk het opstellen van een deugdelijke Toelichting ter hand te nemen. Dat stuk vormt dan de basis voor de Plankaart en de Regels. En niet andersom, zoals de gemeente het proces tot nu heeft aangepakt.

Programma

Een plan met verbrede reikwijdte en de bijbehorende ontwikkelmogelijkheden is altijd het doel geweest van GOUDasfalt, zie ook het Bidbook 2.0. De gemeente heeft zich hier ook altijd achter gesteld. Lees hiervoor de pagina's 11, 25 en 28 van het Bidbook: GOUDasfalt zou de echte doorontwikkeling eigenlijk pas in 2023 starten op basis van het nieuwe bestemmingsplan dat dan geëffectueerd zou zijn.

Het terrein is bijna 3 ha groot en grotendeels onbebouwd. In de Toelichting is niet gemotiveerd waarom het ontwerp-bestemmingplan zo weinig bouwruimte biedt. Wij zijn van mening dat het bestemmingsplan meer mogelijkheden moet bevatten voor bebouwing. Dat is nodig om GOUDasfalt verder te kunnen ontwikkelen en nog meer maatschappelijke functies onderdak te bieden op het terrein.

GOUDasfalt is niet af, GOUDasfalt begint pas. Het terrein biedt vele mogelijkheden voor uitbreiding op het gebied van historische ambachten, sport, recreatie en toerisme, cultuur en kunstenaars, toeristische overnachtingsmogelijkheden (gebouwd en ongebouwd), duurzaamheidsprojecten, scheepswerf, advies en kantoor op gebied van landschap en innovatie, aanlegmogelijkheden scheepvaart, energieprojecten, detailhandel gerelateerd aan producten die op het terrein gemaakt worden en een fiets- en voetgangersverbinding met de binnenstad. Allemaal zaken die altijd genoemd zijn vanaf 2015. Zaken waar volop belangstelling voor is in Gouda en waar we heel regelmatig aanvragen voor ontvangen; zaken waarvoor we met u in het voortraject hebben afgesproken dat we daarin geleidelijk en flexibel zouden kunnen groeien (met de juiste vergunningen uiteraard) op basis van het toekomstige bestemmingsplan. Zonder restricties aan exacte m² of begrensde locaties, omdat niemand kan voorzien welke geweldige ideeën en initiatieven zich nog aandienen. Maar wel met de randvoorwaarden die in het participatietraject Next Level zijn geformuleerd:

- de zonering ten opzichte van de oevers,
- de maximale bebouwingshoogte,
- de maximale bebouwingspercentages per zone,
- de gewenste open ruimtes en doorzichten

- geen (grootschalige) detailhandel,
- geen permanent wonen,
- niet meer dan twee horecapunten
- natuurlijk geen zware industrie

Het voorliggende ontwerp-plan ontnemt GOUDasfalt de mogelijkheid om langs deze lijnen door te ontwikkelen en veronachtzaamt de input van omwonenden en gebruikers van het terrein.

➔ Wij zijn het niet eens met het ontwerp-bestemmingsplan omdat de onderbouwing van de (beperkte) programmatische ontwikkelingsmogelijkheden totaal ontbreekt. Daarnaast is geen rekening gehouden met de wensen voor doorontwikkeling van GOUDasfalt, die noodzakelijk is met het oog op de realisatie van de beoogde maatschappelijke functies, de gezonde exploitatie en de financiering van passende initiatieven. De stad, de omgeving en de bevolking zijn gebaat bij een programma dat ruimte biedt om de Goudse stadsoever levendig en maatschappelijk waardevol te maken.

Plankaart

Het kaartbeeld van het ontwerp-bestemmingsplan roept vragen op:

- de begrenzingen zijn niet duidelijk en niet goed gemotiveerd. Op sommige plekken vallen de waterranden of delen van Rijkswaterstaat buiten de begrenzingen, op andere plekken vallen die erbinnen zonder dat aangegeven is waarom.
- Delen van de Gouderaksedijk en de bedrijvigheid aldaar zijn bij het bestemmingsplan betrokken. Als dat gewenst is en zo blijft, is de naamgeving bestemmingsplan 'GOUDasfalt' niet alleen ongeschikt (zie eerder), maar ook onjuist, omdat deze bedrijvigheid, waaronder de Theaterbakkerheij, niet bij de exploitatie van GOUDasfalt behoort.
- Op de kaart is een natuurbestemming aangegeven voor de plekken die GOUDasfalt gebruikt als gronddepots op het asfalt. Wij zijn niet op de hoogte van enig natuuronderzoek dat deze bestemming zou rechtvaardigen.

Verder gaat het kaartbeeld mank aan veel van de tekortkomingen die we in de voorgaande pagina's hebben verwoord:

- De bouwvlakken en functies lijken lukraak aangegeven zonder argumentatie voor het wat, waar en waarom.
- Aspecten van cultuurhistorische analyses, zoals zichtlijnen, open ruimten en landmarks zijn niet terug te vinden op de kaart.
- Belangrijke contouren ontbreken, bijvoorbeeld de contouren die de invloed van Cargill en eventueel andere bedrijvigheid in de omgeving aangeven en de molenbiotoop van molen 't Slot.
- De zonering, bebouwingspercentages per zone, maximale bouwhoogten per zone binnen de bestemming Gemengde Doeleinden zijn niet aangegeven.
- Op de kaart ontbreekt een verbinding voor langzaam verkeer tussen de binnenstad – via GOUDasfalt – naar de Krimpenerwaard. Deze verbinding staat wel aangegeven in diverse gemeentelijke beleidsstukken documenten, zoals de Omgevingsvisie 2019 - 2030.

Indien gewenst kunnen wij u de kaarten beschikbaar stellen die wij in het kader van de Next Level studies samen met uw ambtenaren hebben uitgevoerd en die de basis zouden moeten vormen voor de plankaart.

➔ Wij zijn niet akkoord met de plankaart vanwege de begrenzingen van het terrein, de begrenzingen en bestemmingen van de bouwvlakken en de naamgeving. Wij verzoeken u een proces op te starten om te komen tot een passende plankaart die recht doet aan alle informatie die voortkomt uit het proces van 2016 tot nu.

Regels

Aangezien daar nog veel discussie over is en wijzigingen daarin noodzakelijk zijn, reageren wij in deze zienswijze niet op de Regels. Uiteindelijk komen de Regels van de bestemmingen voort uit alle bovenstaande onderdelen en aspecten en zijn alle bezwaren die we daar tegenin hebben gebracht dus ook van toepassing op de Regels. Mocht u daarop wel onze reactie willen hebben, dan kunnen wij deze separaat toesturen. Maar voor nu zouden al die gedetailleerde reacties de essentie van onze zienswijze vertroebelen.

➔ **Wij zijn niet akkoord met de voorgestelde Regels.**

Tot slot

Naar aanleiding van het bovenstaande verzoeken wij u het ontwerp-bestemmingsplan niet vast te stellen. Tevens verzoeken wij om, met inachtneming van bovenstaande, gezamenlijk met ons tussen nu en januari 2026 een alternatief plan te maken dat recht doet aan het innovatieve proces tot nu toe, aan de waarde die het terrein dankzij de stichting GOUDasfalt inmiddels voor de stad heeft gekregen en dat een vitale organische groei van GOUDasfalt voor een lange periode mogelijk maakt.

Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt en daarvoor alle onderstaande ondertekenaars persoonlijk informeert. Als u het noodzakelijk vindt dat iedere ondertekenaar zelf een zienswijze indient en ondertekent dat zullen wij dat voor 24 januari doen. Graag ontvangen wij daarom per direct een bevestiging van ontvangst van deze zienswijze.

Wij danken u voor de aandacht. Wij zijn uiteraard bereid om een mondelinge toelichting te geven.

Namens de initiatiefnemers, medewerkers en sympathisanten van GOUDasfalt

115 ondertekenaars